

12,5 jaar KAD

Het KAD in 2003 met van links naar rechts: Ton Brink, Nico Vonk, Piet Groebe, Willy Budding, Han Karsenberg en op de voorgrond Mike Brooks.

Tekst: Nico Vonk en Albert Weijman, KAD

Hoe het begon...

In 1942, tijdens de bezettingsjaren, zag de eerste editie van het Kennis- en Adviescentrum Dierplagen (KAD) het levenslicht in Wageningen. De noodzaak was urgent omdat de schaarse voedselvoorraden door hongerratten en muizen nog schaarser werden. Ondersteuning van gemeentelijke ongediertebestrijders werd de belangrijkste taak van deze nieuwe rijksdienst. Voor de Tweede Wereldoorlog werd 'ongedierte' nog door elke afzonderlijke Nederlandse gemeente, op eigen houtje, bestreden. Van goed georganiseerde bundeling van kennis

was daarbij geen sprake en het wiel werd overal opnieuw uitgevonden. Dat was toen, en dat is nog steeds, een kostbare aanpak. De afdeling Gewervelde Dieren ging binnen de Plantenziektenkundige Dienst (PD, tegenwoordig onderdeel van de NVWA) van start. Tot 1998 bleven de voorlopers van het KAD een ministeriële afdeling binnen, achtereenvolgens, de beleidsterreinen van landbouw, natuur, volksgezondheid, volkshuisvesting en milieubeheer. De afdelingshoofden werden na 1964 tevens inspecteurs van de volksgezondheid binnen het Staatstoezicht. De vakopleiding en de bijscholingen werden georganiseerd door de Stichting Vakopleiding Ongediertebestrijding (SVO) waarbinnen vertegenwoordigers van de overheid en de branche succesvol samenwerkten.

De overgangsjaren

In 1998 werd het Kenniscentrum in overleg met het toenmalige ministerie van VROM getransformeerd tot de zelfstandige stichting Kennis- en Adviescentrum Dierplagen en nam het toenmalige moederministerie steeds meer afstand van de alledaagse problematiek rondom plaagdieren. Na jarenlang overleg had de Ontwerp Wet Dierplagen het niet verder gebracht dan de Raad van State. De handhavingstaken bleven in handen van afgeslankte rijksinspecties. Decentralisatie van rijksstaken was, en is nog steeds, aan de orde van dag. De ont koppeling van handhaving, beleid en kennis kwam de onafhankelijkheid van het KAD zeker ten goede, maar toch bleef rolonduidelijkheid boven de markt hangen. Het aloude kenniscentrum zou daarbinnen zijn onafhankelijke rol moeten gaan vervullen. De eerste jaren verliepen voor de kersverse stichting KAD moeilijk. Vanouds werd het kenniscentrum gefinancierd door de Rijksoverheid, maar na 1998 moest de stichting extern worden gefinancierd. Via

contracten met gemeenten en bedrijven, uit onderzoekopdrachten en door inkomsten uit opleidingen. Dat experiment is in eerste instantie mislukt. In 2003 maakte het KAD een doorstart met als mijlpaal nu het 12,5-jarig jubileum.

Het huidige KAD

Het KAD heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een onafhankelijk platform waarbinnen praktische kennis wordt verzameld en gedeeld met branches, bedrijven, overheden en particulieren. Publieksvoorlichting is en blijft een belangrijke taak. En opleidingen: een groot deel van de huidige bestrijdingstechnici werd door het KAD opgeleid en bijgeschoold. Daarnaast heeft het KAD een eigen keurmerk ontwikkeld waar veel deelnemers bij zijn aangesloten. Op 16 juni 2016 is het nieuwe gebouw van het KAD aan het Wageningse Nudepark 145 officieel geopend door staatssecretaris Sharon Dijksma. In 2009 werden de eerste Ophof Awards uitgereikt als waardering voor personen of bedrijven die grote bijdragen leveren aan de ontwikkeling van duurzaam plaagdierbeheer. De Ophof Award 2016 is toegekend aan Tweede Kamerlid Lutz Jacobi als waardering voor haar motie die op 14 december 2014 kamerbreed werd aangenomen.

De toekomst van samenwerking met het Wageningse kenniscentrum

De motie Jacobi benadrukt de noodzaak van samenhangend beleid op het gebied van duurzaam plaagdierbeheer. De basis daarvan is eenduidige publieksvoorlichting met de nadruk op biocidepreventie, gezondheidsbevordering en dierwelzijn. Dat zijn accenten die vanouds door het kenniscentrum werden en worden onderstreept. Het KAD is een groot voorstander van duidelijk herkenbare rollen en belangen binnen de praktijk van duurzaam plaagdierbeheer:

12,5 jaar later met van links naar rechts en van boven naar beneden: Erik van Gestel, Mari Middelkoop, Claudia Molhoek, Nicoline Kamphorst, Jeremy Rikken, Mike Brooks, Nico Vonk, Jeannette Budding, Willy Budding, Albert Weijman en Bruce Schoelitz.

1. De Rijksoverheid bepaalt het beleid en handhaaft wet- en regelgeving.
2. De Nederlandse gemeenten signaleren overlast en ondersteunen inwoners bij oplossingen.
3. Brancheorganisaties dragen zorg voor de praktische uitvoering en inspecties.
4. Opleidings- en exameninstututen bevorderen de vakbekwaamheid.
5. Het KAD vergaart en deelt onafhankelijke kennis en advies.

Rolduidelijkheid binnen de sector duurzaam plaagdierbeheer zal samenwerking bevorderen, ongezonde concurrentie beperken en kwaliteit versterken. De komende jaren zal het KAD zich gemotiveerd blijven inzetten voor samenwerking en voor de intensieve toepassing van Integrated Pest Management (IPM). Zo zal de traditionele ongediertebestrijding zich kunnen blijven ontwikkelen tot een integraal onderdeel van natuur- en milieubeheer. Binnen deze ontwikkeling is geen plaats voor verliezers. Integendeel!